

การจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

TEACHER KNOWLEDGE MANAGEMENT THAT AFFECTS THE QUALITY OF LEARNERS IN SCHOOLS UNDER THE SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, AREA 2

พิทักษ์ หاربัวคำ^{*1}, วันเพ็ญ นันทศรี², วลัยภา ฉลากบาง³

Pitak Harnbuakham^{*1}, Wanpen Nantasri², Walnipa Chalakbang³

^{1,2,3}สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{1,2,3} Master of Education Program in Educational Administration and Development, Faculty of Education Sakon
Nakhon Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author's e-mail: harbuakom@gmail.com^{*1} Wanphen48@gmail.com², Wannika.chlk@gmail.com³

Received: January 26, 2024

Revised: February 19, 2024

Accepted: February 26, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 339 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านการจัดการความรู้ของครู มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .38-.63 และค่าความเชื่อมั่น .76 ส่วนด้านคุณภาพผู้เรียน มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง .80-1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .36-.56 และค่าความเชื่อมั่น .73 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ของครู ประกอบด้วย (1) การกำหนดความรู้ (2) การแสวงหาและสร้างความรู้ (3) การจัดระบบความรู้ (4) การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ และ (5) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 2) การจัดการความรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การจัดการความรู้ของครูมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง 4) การจัดการความรู้ของครู ด้านการกำหนดความรู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 43.10 5) แนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมี 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดความรู้ และ 2) ด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้

คำสำคัญ: การจัดการความรู้; คุณภาพผู้เรียน; การกำหนดความรู้; การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้

Abstract

This study aimed to investigate teacher knowledge management that affected student quality of schools under Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2. The sample group included 339 participants of administrators and teachers in schools under by Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2, academic year 2022. They were obtained using multi-stage random sampling. The instrument used to collect data was a set of 5-rating scale questionnaires. The part of teacher knowledge management indicated content validity index ranged between .80-1.00, discrimination power index ranged between .38-.63 and reliability value index at .76, whereas the part of student quality obtained content validity index ranged between .80-1.00, discrimination power index ranged between .36-.56 and reliability value index at .73. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The study revealed that, 1) Components of teacher knowledge management comprised knowledge identification, knowledge creation and acquisition, knowledge organization, knowledge codification and refinement, knowledge access, knowledge sharing and learning. 2) Teacher knowledge management, in overall, was at high level. and The student quality, in overall, was at high level. 3) Teacher knowledge management showed positive correlated to student quality at moderate level with statistical significance at .01. 4) Teacher knowledge in Knowledge management knowledge identification influenced on student quality with statistical significance at .01. Knowledge codification and refinement influence on student quality with statistical significance at .05. The components predicted the student quality at 43.10 percent. 5) Guidelines for developing teachers' knowledge management affecting student quality consisted two aspects, namely 1) knowledge identification and 2) knowledge codification and refinement.

Keyword: knowledge management; student quality; knowledge identification; knowledge codification and Refinement

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ความรู้เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพงาน เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีลักษณะเฉพาะตัว เพราะความรู้เป็นสิ่งที่ไม่มีจำกัด ยิ่งใช้ ยิ่งเพิ่ม ยิ่งใช้มากยิ่งมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และยังบุคลากรในองค์กรมีความรู้มากเท่าใด ก็ยังสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอีก และยังสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จึงกลายเป็นวงจรที่เพิ่มพูนได้ในตัวเองอย่างไม่มีสิ้นสุด ที่เรียกว่า “วงจรการเรียนรู้” (บุญดี บุญญาภิจ และคณะ, 2548, หน้า 7-8) การที่องค์กรจะรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันได้นั้น จะขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรในองค์กรที่ทำให้วงจรการเรียนรู้หมุนได้รวดเร็วและต่อเนื่อง ซึ่งองค์กรจะต้องมีกระบวนการที่เป็นระบบในการค้นหา สร้าง รวบรวม จัดเก็บ เผยแพร่ ถ่ายทอด แบ่งปัน และใช้ความรู้ กระบวนการที่ว่านี้ คือ การจัดการความรู้ องค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ คือ คน เทคโนโลยี และกระบวนการความรู้ โดย “คน” ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแหล่งความรู้ และเป็นผู้นำเอาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้

เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขึ้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วยให้เกิด สมรรถนะสำคัญ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4-7) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จึงต้องจัดให้ ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ด้านการคิดเป็น ทำเป็น และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2555, หน้า 21-56)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ประสาน ส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินงานของโรงเรียนต่าง ๆ ภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการศึกษาอย่างจริงจังทั้งระบบ และเป็นไปตามที่รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูปประเทศไทย ได้ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และเป็นไปตามกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดนโยบายสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือและช่วยกันดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ โดยมีเป้าประสงค์สำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเสริมสร้างความมั่นคง ผู้เรียนมีสมรรถนะและความสามารถในการแข่งขันที่สนองความต้องการของตลาดงานและประเทศ ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาคประกอบกับโลกสมัยใหม่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย

จากการรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ซึ่งจากการประเมินตนเองทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีข้อค้นพบโดยรวมด้านการพัฒนา ได้แก่ 1) กระบวนการเขียน SAR ของสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ถูกต้อง 2) เนื้อหารายงานไม่สะท้อนข้อมูลประจักษ์ในเชิงประเมินของบางประเด็น 3) เนื้อหารายงานขาดรายละเอียดข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 4) การระบุระดับคุณภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในโดยระบุเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก 5) ผลการประเมินคุณภาพไม่เป็นไปตามเกณฑ์ความเหมาะสม 6) สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาหรือข้อควรพัฒนาไม่ชัดเจน 7) สถานศึกษาเสนอแผนพัฒนาเพื่อให้มาตรฐานที่สูงขึ้นไม่เหมาะสมไม่สอดคล้องปัญหาหรือจุดควรพัฒนา 8) การเอาประเด็นพิจารณาการระบุเป็นผลการพัฒนาหรือจุดเด่น 9) การระบุค่าในแต่ละมาตรฐานของแต่ละระดับการศึกษาไม่

ถูกต้อง 10) ปกกับเนื้อหาข้างในไม่สัมพันธ์กัน 11) การนำเสนอรูปแบบกราฟไม่เหมาะสมกับข้อมูล 12) มีเอกสารอ้างอิงมากแต่ขาดเอกสารสำคัญ เช่น คำสั่งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา 13) การระบุแผนปฏิบัติการใน SAR และ 14) ใส่รูปภาพและเอกสารแนบในภาคผนวกจำนวนมากเกินไปแต่ไม่สอดคล้องกับรายงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2564)

การจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) เป็นเครื่องมือที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญและเป็นประโยชน์เกิดผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนหนึ่งหมื่นกว่าแห่งที่ต้องจัดการศึกษาให้เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่งและเป็นคนที่มีความสุขท่ามกลางสภาวะกระแสสังคมโลกใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ตลอดจนสภาพแวดล้อมและระบบการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขนาดเล็กเหล่านั้นส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ขาดแคลนและมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรทางการบริหาร อาทิ ครูไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก งบประมาณทางการศึกษามีอย่างจำกัด ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งสภาพการณ์เหล่านั้นก็เกิดขึ้นกับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เช่นเดียวกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2564)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ จะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง แก้ไขปัญหา และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ของครู และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
5. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของครู

ทฤษฎีการจัดการความรู้ (Knowledge Spiral หรือ ECI Model) ของ Nonaka & Takeuchi, (1959) เป็นทฤษฎีหนึ่งของการบริหารจัดการความรู้ที่สามารถเข้าใจได้งาน และเหมาะกับบริบทของคนไทยที่นิยมการถ่ายทอดความรู้จากคนสู่คน และสามารถอธิบายจากมุมมองของความรู้ Explicit knowledge และ Tacit knowledge สลับไปมาได้ จนเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ไม่หยุดนิ่ง เป็นวงจรหมุนเวียนตลอดเวลา (คณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยเชียงราย, 2555, หน้า 25)

SECI Model แบ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ออกเป็น 4 วิธี คือ

1. Socialization เป็นการแบ่งปันความรู้จาก Tacit knowledge สู่ Tacit knowledge คือ จากคนไปสู่คน โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงของผู้สื่อสารระหว่างกันอาจอยู่ในรูปการพูดคุยระหว่างกันอย่างไม่เป็นทางการ รูปแบบการประชุมพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิธีแก้ปัญหาในงาน การสอนงานระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง

2. Externalization เป็นการดึงความรู้จาก Tacit knowledge ออกมาเป็น Explicit knowledge คือดึงความรู้จากภายในตัวคนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรา คู่มือปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. Combination เป็นการรวบรวมความรู้ที่ได้จาก Explicit knowledge ออกมาเป็น Explicit knowledge คือ รวบรวมความรู้จากหนังสือ ตำรา Explicit knowledge มาสร้างเป็นความรู้ประเภท Explicit knowledge ใหม่ ๆ

4. Internalization เป็นการนำความรู้จาก Explicit knowledge กลับเข้าไปเป็นความรู้ Tacit knowledge คือการนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปปฏิบัติจริง เช่น หัวหน้างานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน (เป็น Explicit) เมื่อลูกน้องอ่านแล้วสามารถทำงานได้ จะเกิดเป็นความรู้ประสบการณ์อยู่ในตัวลูกน้อง SECI Model แบ่งการแลกเปลี่ยนความรู้ออกเป็น 4 วิธี คือ (1) Socialization เป็นการแบ่งปันความรู้จาก Tacit knowledge สู่ Tacit knowledge คือ จากคนไปสู่คน โดยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงของผู้สื่อสารระหว่างกันอาจอยู่ในรูปการพูดคุยระหว่างกันอย่างไม่เป็นทางการ รูปแบบการประชุมพูดคุย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิธีแก้ปัญหาในงาน การสอนงานระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง (2) Externalization เป็นการดึงความรู้จาก Tacit knowledge ออกมาเป็น Explicit knowledge คือดึงความรู้จากภายในตัวคนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรา คู่มือปฏิบัติงาน (3) Combination เป็นการรวบรวมความรู้ที่ได้จาก Explicit knowledge ออกมาเป็น Explicit knowledge คือ รวบรวมความรู้จากหนังสือ ตำรา Explicit knowledge มาสร้างเป็นความรู้ประเภท Explicit knowledge ใหม่ ๆ (4) Internalization เป็นการนำความรู้จาก Explicit Knowledge กลับเข้าไปเป็นความรู้ Tacit knowledge คือการนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปปฏิบัติจริง เช่น หัวหน้างานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน (เป็น Explicit) เมื่อลูกน้องอ่านแล้วสามารถทำงานได้ จะเกิดเป็นความรู้ประสบการณ์อยู่ในตัวลูกน้อง

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ หมายถึง ผู้เรียนมีสุนทรีย์ในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกาย สม่่าเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษ สภาวะที่ เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้า

แสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้ง แสดงออกถึงอารมณ์และ ความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะ น่ารักนรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนซึมซับจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงาน จากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย

2. ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความ เอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูกตเวทีต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม

3. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน และสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

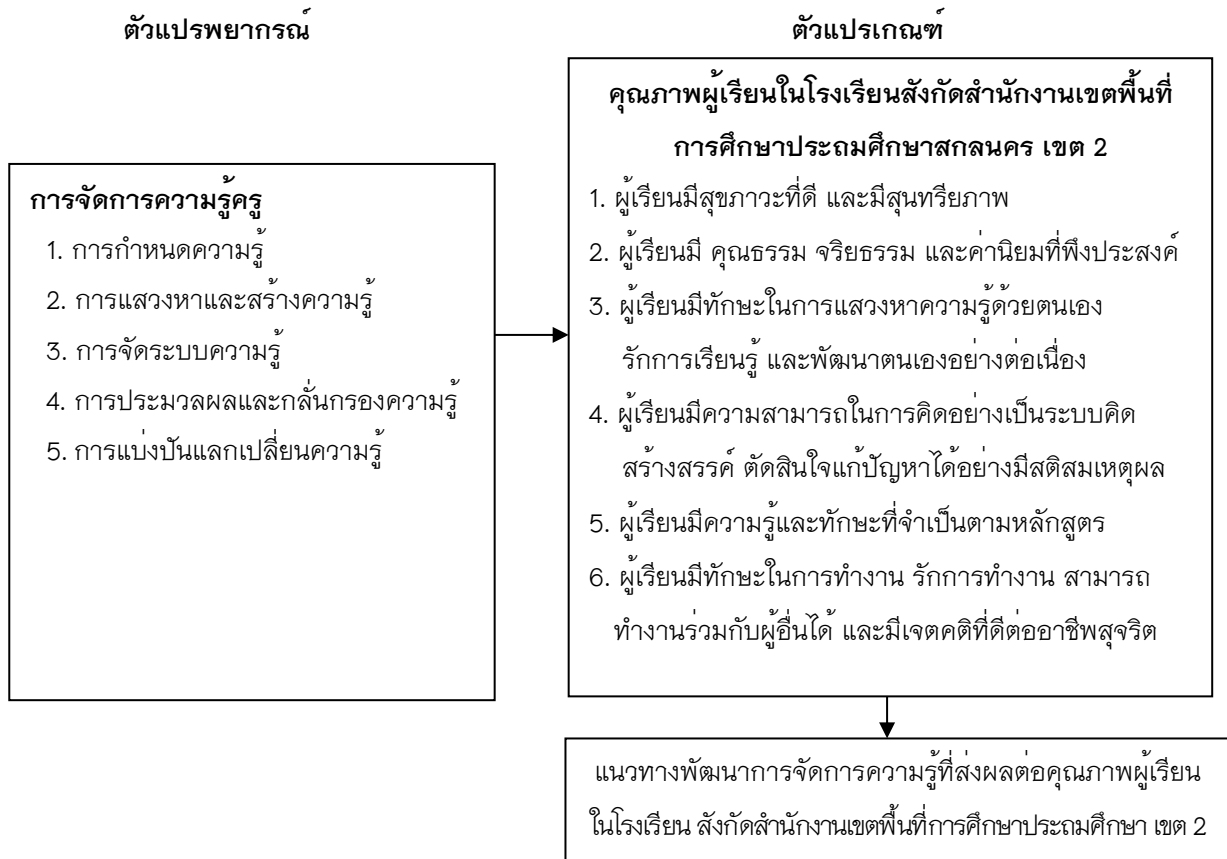
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบ ความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการ พูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มี ความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ และตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญ ตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด รวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

6. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการทำงาน ดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบทบทวน การทำงาน เป็นระยะ ๆ จนงานที่ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จ อย่างมีคุณภาพ ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง สามารถ ทำงานเป็นหมู่คณะได้มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริต สามารถบอกแหล่ง ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) การจัดการความรู้ของครู ได้ศึกษาจากงานวิจัยของ พวงพรรณ แสงนาโก (2559) สุชาดา หวังดี (2560) พัทธนี กาสุริย์ (2560) Davenport, de Long & Beer (1998) Tiwana (2000) Maral (2001) และ McKeen & Smith (2003) ได้ องค์ประกอบของการจัดการความรู้ จำนวน 5 ด้าน 2) คุณภาพผู้เรียน ตามแนวทางการประเมินคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 6 มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 5)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1. การศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากตำรา เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แจกแจงประเด็นสรุป สังเคราะห์ และเรียบเรียงเนื้อหา เพื่อนำไปสังเคราะห์กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย

ระยะที่ 2 การศึกษาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 175 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,460 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 192 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,268 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) จำนวน 331 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 75 คน และกลุ่มครูผู้สอน จำนวน 264 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 การจัดการความรู้ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended form)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจาก ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 339 คน

2. ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับ 1) การจัดการความรู้ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน
3.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิง เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient)
3.2 การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณอันอาจพยากรณ์ของการจัดการความรู้ ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มาวางแผนทางพัฒนา จากนั้นนำร่างแนวทางการพัฒนา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน พิจารณา แล้วนำแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมเบื้องต้นและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง แล้วจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การกำหนดความรู้ 2) การแสวงหาและสร้างความรู้ 3) การจัดระบบความรู้ 4) การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ 5) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ 2) ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ระยะที่ 2 การศึกษาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การจัดการความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	การกำหนดความรู้	4.26	.64	มาก
2	การแสวงหาและสร้างความรู้	4.26	.65	มาก
3	การจัดระบบความรู้	4.25	.65	มาก
4	การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้	4.27	.61	มาก
5	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	4.31	.62	มาก
รวม		4.27	.53	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการจัดการความรู้ครูอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดระบบความรู้ ($\bar{X} = 4.25$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	คุณภาพผู้เรียน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1	ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ	4.28	.54	มาก
2	ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	4.47	.48	มาก
3	ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.41	.51	มาก
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	4.27	.55	มาก
5	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	4.35	.58	มาก
6	ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	4.36	.56	มาก
รวม		4.35	.45	มาก

จากตาราง 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.41$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($\bar{X}=4.27$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวม (TKNW) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวม (TQUA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.658$)

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	B	Std.	(β)	t	P-value	Collinearity	
						Tolerance	VIF
(Constant)	1.954	.159		12.311	.000		
การกำหนดความรู้	.128	.031	.182	4.172	.000**	.629	1.590
การแสวงหาและสร้างความรู้	.052	.079	.076	.661	.509	.434	2.306
การจัดระบบความรู้	.122	.080	.177	1.531	.127	.494	2.024
การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้	.181	.072	.247	2.524	.012*	.487	1.588
การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	.077	.086	.107	.899	.369	.568	1.459

$R=.663$, $R^2=.439$, $R^{2Ad}=.431$, $F=52.168$, $Sig=.000^{**}$

จากตาราง 3 พบว่า การจัดการความรู้ด้านการกำหนดความรู้ ($\beta=.182$) มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ($\beta=.247$) มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้ร้อยละ 43.10 ($R^{2Ad}=.431$) ยกเว้นการจัดการความรู้ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้ ด้านการจัดระบบความรู้ และด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ ด้านการกำหนดความรู้ และด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ เป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ดังนั้น จึงควรหาแนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ด้านการกำหนดความรู้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์สภาพความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการความรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูสามารถสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูเตรียมแผนการจัดการความรู้ในการรับนโยบายเรื่องการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเพื่อนำมาปฏิบัติ ควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยี เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น ในการจัดการความรู้ที่เหมาะสม ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รับโอกาสไปทัศนศึกษา ดูงานด้านการจัดการความรู้ของสถานศึกษาอื่นหรือไป ศึกษาดูงานในหน่วยงานเอกชนอยู่เสมอ ควรมีการส่งเสริมให้ครูสามารถกำหนด ประเด็นในการจัดการความรู้ที่สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ควรให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเบื้องต้นเรื่องการจัดการความรู้ แก่บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ได้อย่างเหมาะสม ควรจัดให้ครูได้ประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำแผนกำหนดประเด็นในการจัดการความรู้ อยู่เสมอ ควรมีการส่งเสริมให้ครูสรุปและรายงานผลในการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ ทิศทางที่สถานศึกษาต้องการจัดการความรู้ ควรมีการส่งเสริมให้ครูรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงแผนให้ดีขึ้นต่อไป

2. แนวทางพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหรือปรับปรุงความรู้ให้เป็นเนื้อหาในรูปแบบ ของเอกสารตามหมวดหมู่เกี่ยวกับความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวทั้งองค์กร ควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการปรับปรุงเอกสารโดยใช้ภาษาเดียวกันทั่วทั้งโรงเรียนเพื่อให้เข้าใจข้อมูลตรงกัน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนประมวลความรู้ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก ควรส่งเสริมให้โรงเรียนแต่งตั้งคณะทำงานกลั่นกรองความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ก่อนนำไปใช้ และผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตนเอง

การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยจากการศึกษาระดับการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ($\bar{X} = 4.27$) ด้านการกำหนดความรู้ ($\bar{X} = 4.26$) ด้านการแสวงหาและสร้างความรู้

($\bar{X}$ = 4.26) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดระบบความรู้ ($\bar{X}$ 4.25) ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุชาติ หวังดี, 2560) ได้ทำการศึกษาการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มศูนย์ภัทรบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านทุกข้ออยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุทิน เจริญอินทร์, 2560) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.38) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อุดมรัตน์ จรัสศรี, 2560) ได้ทำการศึกษาการศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการความรู้ของครูเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จริยา แซ่อึ้ง, 2563) ได้ทำการศึกษา การจัดการความรู้กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิจัยจากการศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.47) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 4.41) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ($\bar{X}$ = 4.36) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.35) ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดี และมีสุนทรียภาพ ($\bar{X}$ = 4.28) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ($\bar{X}$ = 4.27) ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุพล พิมพ์สอน, 2557) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อมรรัตน์ เชิงหอม, 2557) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา, 2563) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กิตติ ฉิมพูน, 2565) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิจัยจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ของครูและคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 และการศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 พบว่า การจัดการความรู้ของครูโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.658$) และการจัดการความรู้ด้านการกำหนดความรู้ ($\beta=.182$) มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ ($\beta=.247$) มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ได้ร้อยละ 43.10 ($R^{2Adj}=.431$)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดการความรู้ของครู มีความสำคัญและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการความรู้ (Knowledge management: KM) เป็นเครื่องมือที่ยอมรับกันว่ามีความสำคัญและเป็นประโยชน์เกิดผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนหนึ่งมีพื้นที่จำกัดที่ต้องจัดการศึกษาให้เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี เป็นคนเก่งและเป็นคนที่มีความสุข ดังที่ (ณพิศิษฐ์ จักรพิทักษ์, 2552, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้ช่วยในการพัฒนาต่อยอดทักษะในการแก้ปัญหาขององค์กร โดยการรวบรวมประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งวิธีการทำงาน กฎเกณฑ์การทำงาน วิธีการใช้เอกสารสำคัญประกอบการทำงาน (Repository) แหล่งความรู้ (Portal) ที่ต้องใช้อ้างอิงในการทำงานทั้งที่มีอยู่บนอินเทอร์เน็ตภายในองค์กร หรือบนอินเทอร์เน็ตภายนอกองค์กร รายชื่อผู้เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญ (Contacts) รวมทั้งสารสนเทศที่ใช้ในการทำงาน (Working information) ที่มีประโยชน์ในการเรียนรู้ ทำงาน แก้ปัญหา และตัดสินใจ ดังนั้นการจัดการความรู้ ทำให้องค์กรเพิ่มความสามารถในการแก้ไขปัญหาในงานสำคัญ ๆ ขององค์กรที่ต้องการความรู้ความสามารถและประสบการณ์พิเศษ โดย(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 7-8) ได้ให้ความสำคัญของการจัดการความรู้ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาคน พัฒนาบุคคลและพัฒนาองค์กร ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อการสื่อสาร ถ่ายทอดประสบการณ์และทักษะระหว่างบุคคลและร่วมกันในเวลาที่เหมาะสม เป็นการพัฒนาคนและพัฒนาองค์กร 3) ทำให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ และมีทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีความเข้มแข็งและมั่นคง 4) เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติงาน การผลิต จำเป็นที่จะต้องพัฒนาความรู้ มีการจัดการความรู้ที่นำมาใช้ในกิจกรรม ช่วยประหยัดเวลาและต้นทุน 5) ช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการ การกิจอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน เช่น เมื่อบุคลากรลาออก เกษียณอายุ หรือมีการเปลี่ยนงานใหม่อาจทำให้ความรู้และประสบการณ์หายไปกับตัวบุคคล 6) ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมทำให้การทำงานมีความรวดเร็วขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เป็นประโยชน์ รวมทั้ง (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2555, หน้า 20-21) กล่าวถึง ประโยชน์ของการจัดการความรู้ ได้แก่ การยกระดับความรู้ของบุคคล การนำองค์การก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการ องค์กรและชุมชน ได้แก่

1) การยกระดับความรู้ของบุคคล การจัดการความรู้ทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ของคนในองค์กรให้มีความมั่นใจตนเองเป็นชุมชนที่เรียนรู้ร่วมกันที่มีการสั่งสมและจัดระบบให้พร้อมในการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อป้องกันการสูญหายของความรู้และภูมิปัญญา เช่น กรณีที่บุคลากรเกษียณอายุ ลาออก หรือเสียชีวิต จึงควรแปรรูปความรู้ให้เป็นทุน ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณค่า และรายได้ให้กับองค์กร เป็นการพัฒนาความสามารถที่จะแบ่งปันความรู้ที่ได้เรียนรู้มาให้กับคนอื่น ๆ ในองค์กรและนำความรู้ไปปรับใช้กับงานที่ท้าทายให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น การจัดการความรู้จึงเป็นการพัฒนาดน และพัฒนาองค์กร เพื่อสร้างสรรค์ให้บรรลุเป้าหมายของแผนกลยุทธ์เป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมอำนาจในแนวตั้งไปสู่วัฒนธรรมความรู้ในแนวราบ ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานในระดับดีขึ้น ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร เพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เพิ่มขีดความสามารถในการตัดสินใจและวางแผนดำเนินงานให้รวดเร็ว และดีขึ้น เพราะมีสารสนเทศที่น่าเชื่อถือช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดการความรู้ช่วยพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง สามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้ 3) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการ การบริหารองค์กรและพัฒนาชุมชนในการบริหารราชการแนวใหม่ ส่วนราชการจะต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้พร้อมในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 หมวด 3 มาตรา 11 ซึ่งหน่วยงานภาครัฐจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 มาตรา 11 นี้ ซึ่งเป็นเรื่องของการนำหน่วยราชการไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization: LO) โดยให้หน่วยงานแต่ละหน่วยเริ่มจากการจัดการความรู้ เพราะการจัดการความรู้เป็นจุดเริ่มที่จะนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านการจัดการความรู้เพื่อการพัฒนาชุมชนหรือเรียกว่าจัดการความรู้ชุมชน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ชุมชนนั้น ๆ อยู่รวมกันอย่างปกติสุข และสามารถถ่ายทอดให้คนในชุมชนได้ และสามารถนำมาปฏิบัติได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลชนก ศรีสุตา (2564) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของครูผู้สอน กับประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน โดยรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรเสริมสร้างและพัฒนากิจการการจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านการจัดระบบความรู้ เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยโรงเรียนควรนำความรู้ของครูจากการปฏิบัติมาประมวลสังเคราะห์เพื่อเป็นฐานข้อมูล เพื่อให้ครูสามารถนำความรู้ที่จัดเก็บไว้มาใช้ประโยชน์ได้ ให้ครูสามารถเข้าถึงความรู้ที่จัดเก็บเป็นระบบได้ง่าย และโรงเรียนควรวางระบบจัดเก็บข้อมูลข่าวสารที่ง่ายต่อการนำไปใช้
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรเสริมสร้างและพัฒนา คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ

สมเหตุผล เนื่องจากเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยฝึกฝนและการพัฒนาให้นักเรียนรู้จักกำหนดเป้าหมาย การตัดสินใจ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ ให้นักเรียนสามารถสรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดูได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

3. จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ด้านการกำหนดความรู้ และด้านการประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ มีอำนาจพยากรณ์ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามลำดับ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาการจัดการความรู้ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ทั้ง 2 ด้านนี้ ให้ดีขึ้นกว่าเดิม

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ควรมีการพัฒนาการจัดการความรู้ของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยการส่งเสริมให้ครูรู้จักรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์และปรับปรุงแผนให้ดีขึ้นต่อไป ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์สภาพความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการความรู้ มีการเตรียมแผนการจัดการความรู้ในการรับนโยบายเรื่องการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อนำมาปฏิบัติ โรงเรียนควรจัดทำหรือปรับปรุงความรู้ให้เป็นเนื้อหาในรูปแบบ ของเอกสารตามหมวดหมู่เกี่ยวกับความรู้ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และควรส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพในรูปแบบของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ศรีสุตา. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กীরติ ฉิมพูน. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- คณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยเชียงราย. (2555). *คู่มือการจัดการความรู้ (Knowledge management: KM)*. วิทยาลัยเชียงราย.
- จริยา แซ่ฮึ้ง. (2563). *การจัดการความรู้กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน พันธ์กิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณพศิษฐ์ จักรพิทักษ์. (2552). *ทฤษฎีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ธนาเพรส.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). *การจัดการความรู้กับคลังความรู้*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์ พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- บุญดี บุญญาภิจ และคณะ. (2548). *การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: จีรวัดมน เอ็กชเพรส.
- พงษ์ศักดิ์ ศิริโอภา. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

- พวงพรรณ แสงนาโก. (2559). การจัดการความรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอเขาสมิงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. งานนิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชนี กาลุณี. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. (2565). รายงานประจำปี 2565. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. (2564). รายงานประจำปี 2564. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). คู่มือการพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554). สมุทรปราการ: ออฟเซ็ท พลัส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). รายงานการสังเคราะห์ผลการวิจัยในโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกรฟิค.
- สุชาติ ธารชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุทิน เจริญอินทร์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. วิทยานิพนธ์ ป.ด. สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อมรัตน์ เชิงหอม. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อุดมรัตน์ จรัสศรี. (2560). การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Davenport, T., & Prusak, L. (1998). *Working knowledge: How organizations manage what they know*. Boston: Harvard Business School Press.
- Maral. (2001). *Production of Biogenic amines and their potential use as quality control indices for hake (Merluccius merluccius) stored in ice*. J. Agri Food Chem, 66, 1030-1033.
- McKeen, J.D. & Smith, H.A. (2003). *Marking IT Happen: Critical Issues IT Management*. Ontario: Wiley.

- Nonaka & Takeuchi, (1959). *The Knowledge-creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*, New York: Oxford University Press.
- Tiwana, A. (2002). *The knowledge management toolkit*. Upper Saddle River. NJ: Prentice Hall.